

Prawosławny Wielki Tydzień

W poniedziałek (26.04) wyznawcy prawosławia i innych kościołów wschodnich rozpoczęli obchody Wielkiego Tygodnia. W tym roku Pascha przypada aż cztery tygodnie po katolickiej Wielkanocy (2.05).

Każdy z kolejnych dni Wielkiego Tygodnia ma w prawosławiu swoje symboliczne znaczenie.

Wspominanie pobytu Jezusa w Jerozolimie

Przez pierwsze trzy dni (26-28.04) w cerkwiach jest wspominany pobyt Jezusa w Jerozolimie. W świątyniach celebrowane są Jutrznie, Godziny liturgiczne z czytaniem Ewangelii czterech ewangelistów oraz Liturgię Uprzednio Poświęconych Darów.

Dzień Ostatniej Wieczerzy

Wielki Czwartek (29.04) to dzień Ostatniej Wieczerzy i ustanowienia Eucharystii. Rano sprawowana jest Liturgia św. Bazylego Wielkiego. Natomiast wieczorem sprawowane są Jutrznie, w trakcie których czytane są fragmenty Ewangelii opisujące mękę, ukrzyżowanie i śmierć Chrystusa.

Pogrzeb Chrystusa

Wielki Piątek (30.04) zajmuje w tradycji prawosławnej szczególne miejsce w okresie Wielkiego Tygodnia. Najważniejszym jego elementem jest nabożeństwo symbolizujące pogrzeb Chrystusa. W jego trakcie następuje uroczyste przeniesienie tzw. „płaszczownicy” (jest to wyhaftowany na płótnie lub wypisany na ikonie wizerunek umarłego Chrystusa) do środkowej części cerkwi, gdzie zostaje ona umieszczona na specjalnie przygotowanym stole symbolizującym grób. Adoracja „płaszczownicy” trwa aż do początku nabożeństwa wielkanocnego.

Często przed prawosławnymi świątyniami ustawiają się w tym celu ogromne kolejki. Wielki Piątek to również najściślejszy postny dzień w kalendarzu liturgicznym w prawosławiu.

Zstąpienie Chrystusa do otchłani

W trakcie Wielkiej Soboty (1.05), Cerkiew wspomina zstąpienie Chrystusa do otchłani. Rano jest odprawiana liturgia Świętego Bazylego Wielkiego, w trakcie której następuje poświęcenie chleba i wina. Następnie przez cały dzień – w cerkwiach lub ze względu na obostrzenia sanitarne – poza nimi, święcone są pokarmy na niedzielne, wielkanocne śniadania.

„Christos Woskresie”

Nabożeństwa wielkanocne odbędą się w tym roku we wszystkich cerkwiach w nocy z 1 na 2 maja. W ich trakcie sprawowane są kolejno – tzw. nabożeństwo północy (połunosznica), jutrznia paschalna (zautrennia paschalna) oraz paschalna Liturgia św. Iana Złotoustego.

ana Złotoustego.

Charakterystycznym motywem trwającego kilka godzin wielkanocnego nabożeństwa w cerkwi jest wychodzenie kapłana przed wiernych i wznoszenie 3-krotnego okrzyku „Christos Woskresie” (Chrystus Zmartwychwstał). Wierni odpowiadają wtedy duchownemu – „Woistinu woskriesie” (Prawdziwie Zmartwychwstał).

Święty Ogień

Od kilku lat do cerkwi prawosławnych w większych miastach w Polsce (w tym i do Białegostoku), jeszcze w trakcie uroczystego nabożeństwa wielkanocnego docierał tzw. Święty Ogień z Bazyliki Grobu Pańskiego w Jerozolimie. Również i w tym roku, choć obowiązują surowe obostrzenia sanitarne, delegacja Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego przygotowuje się do wylotu do Jerozolimy po odebranie Świętego Ognia.

oprac.: Jerzy Górko

fot.: Mateusz Duchnowski

